

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2022 року
Опитування закінчилося з
початком війни

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в I кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у I кварталі 2022 року свідчать, що напередодні війни респонденти продовжували очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні високими темпами та прогнозували поліпшення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозувалися вища інфляція та стрімка девальвація.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні високими темпами:** баланс відповідей – 57.1% (у попередньому кварталі – 36.4%) (найвищі очікування серед регіонів) (графік 1). У цілому по Україні респонденти очікували зменшення обсягів виробництва: баланс відповідей – «мінус» 1.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 50.0% респондентів очікували, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 36.4%), у цілому по Україні – 67.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називали витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **стрімку девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 100.0% респондентів (у попередньому кварталі – 81.8%), у цілому по Україні – 81.6%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 11.1% (у IV кварталі 2021 року – 18.2%) (таблиця), у цілому по Україні баланс відповідей – 7.2%;
- **прискорення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 55.6% (у IV кварталі 2021 року – 45.5%). На зовнішньому ринку респонденти області також очікували зростання обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – 33.3% (як у попередньому кварталі) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 17.0% та 23.3% відповідно;
- **значне зростання інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.1%) та **помірне зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 11.1% (як у попередньому кварталі) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 0.9% та 14.3% відповідно;
- **кількість працівників** на своїх підприємствах на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2021 року – «мінус» 8.3%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозувалося помірне збільшення кількості працівників – 1.5%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купуються, та на товари/послуги власного виробництва:** баланси відповідей – 100.0% та 87.5% відповідно (у попередньому кварталі – по 90.0%) (графік 6). Респонденти області очікували, що найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на енергоносії, сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника нижчими темпами:** баланси відповідей – по 77.8% (у III кварталі 2021 року – 83.3% та 91.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали, брак кваліфікованих працівників, надмірний податковий тиск та нестабільна політична ситуація. Оцінки впливу браку кваліфікованих працівників посилилися порівняно з попереднім опитуванням (графік 5).

Підприємства мали помірні очікування щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити, надавали перевагу кредитам виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Занадто складна процедура оформлення документів (вплив чинника значно посилюється), надмірні вимоги до застави – основні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів. Вплив коливань курсу гривні до іноземних валют посилюється порівняно з попереднім опитуванням (графік 10).

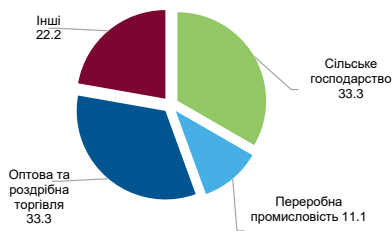
Усі респонденти зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

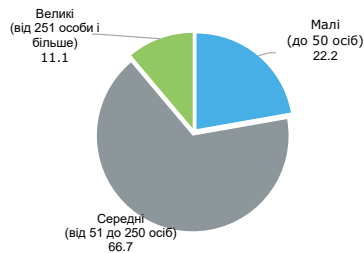
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 22.2% (у попередньому кварталі – 16.7%), у цілому по Україні баланс відповідей – 6.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і був нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%);
- **підприємства області працювали на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2021 року – «мінус» 9.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

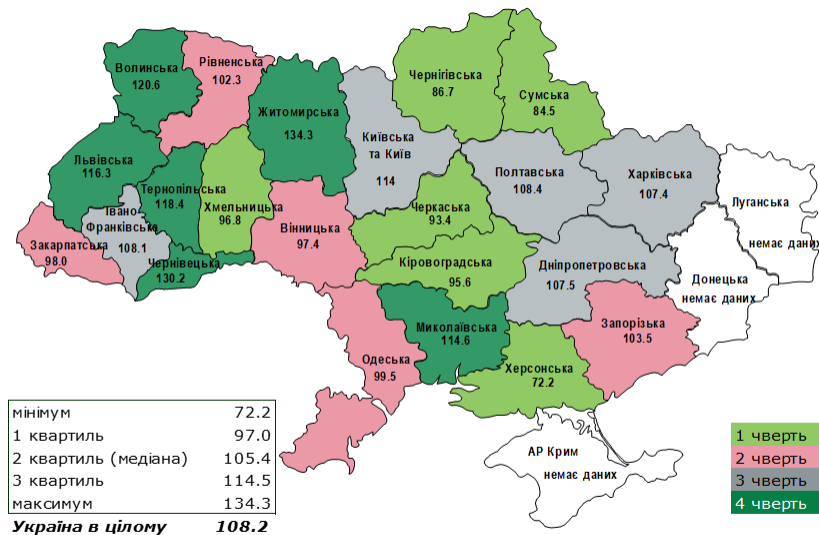

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 01–22 лютого 2022 року;
- опитано всього 9 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

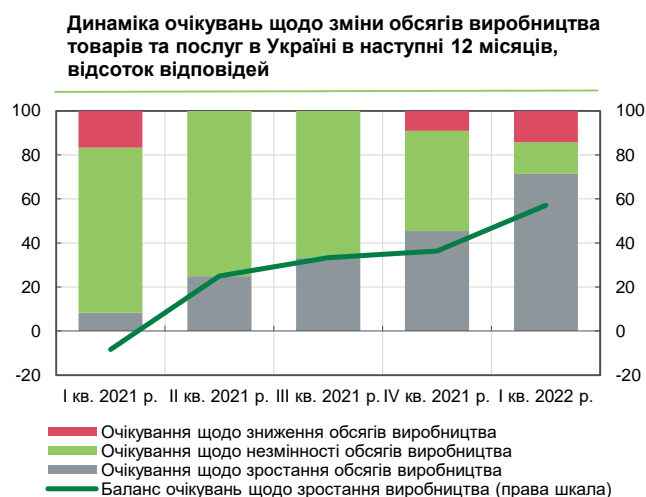
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	-16.7	27.3	36.4	18.2	11.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	20.0	54.5	16.7	45.5	55.6
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-10.0	-9.1	0.0	-11.1	25.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-9.1	8.3	40.0	11.1	11.1
кількості працівників	0.0	0.0	-16.7	-8.3	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

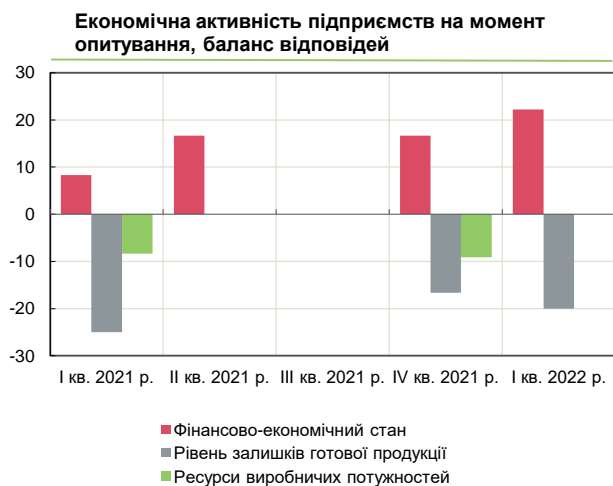
Графік 1

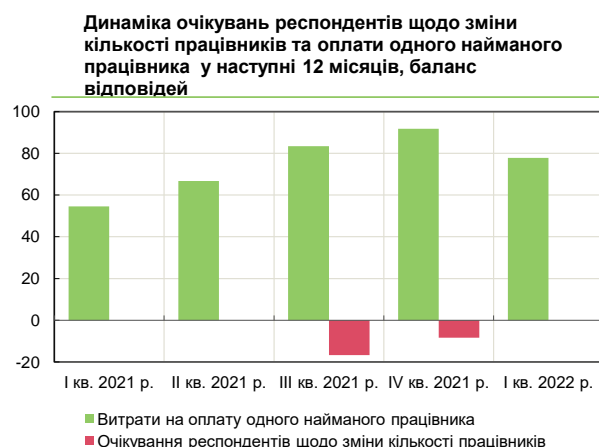
Графік 2

Графік 3

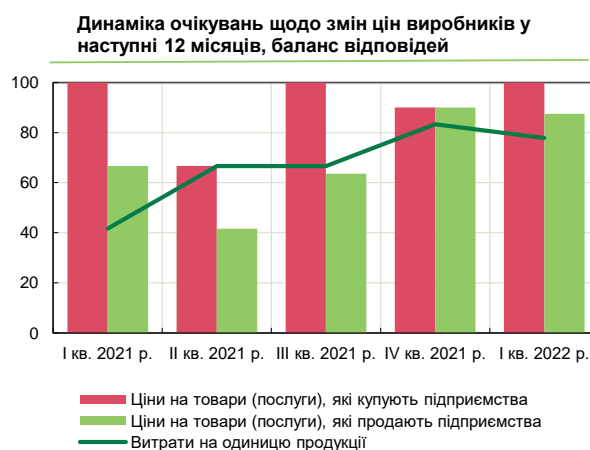
Графік 4

Графік 5

Графік 6

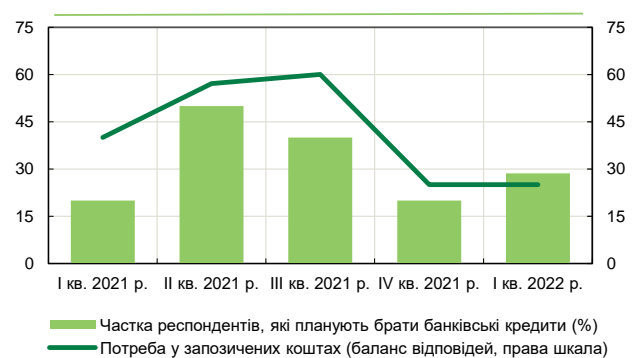
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

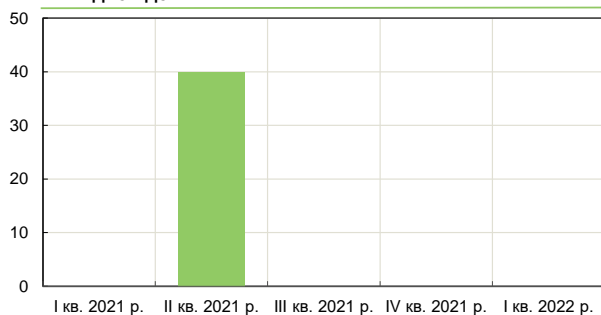
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

